

בס"ד. לקוטי שיחות, חלק כ"ט ואתחנן ג' – היום לעשותם ולמחר ליטול שכרם

		עולם הזה	עולם הבא
1	הה"א (סעי' א)	לשונאים משלם בעוה"ז ("לא יאחר לשונאיו") כדי להאבדם מעוה"ב, ולצדיקים אינו משלם בעוה"ז כלל	לצדיקים מאחר לשלם שכרם עד לעוה"ב, וזהו מ"ש בגמ' "שכר מצות בהאי עלמא ליכא" ^א .
2	מפרשים ע"פ הרמב"ם	בעוה"ז יש יעודים גשמיים כדי להסיר הדברים המונועים ולחזק אותנו לקיים תומ"צ	וסוף (עיקר) מתן שכרן של מצות הוא בעוה"ב, וע"ז אמרי' בגמ' "שכר מצות בהאי עלמא ליכא" ^ב .
3	לקבל או ליטול (א)	לקבל – תלוי בהנותן	ליטול – תלוי בהמקבל
4	ביאור א' ברש"י	רש"י ס"ל שיש שכר מצוות בעוה"ז ^א (וכמפורשים היעודים הגשמיים בהפסוקים), אבל זה מגיע באופן ד"לקבל" – בדרך ממילא מלמעלה, מצד הנותן, ואין האדם בעה"ב ע"ז, שלכן אפשר שיתעכב או יתאחר.	בעוה"ב יש סוג חדש של שכר ^א , שאז יהיו בני"ב בעה"ב על השכר, הם נוטלים מה שלהם, ולכן לא יהיו שום עיכובים.
5	ביאור פנימי להנ"ל	בזה"ז תשלום שכר תלוי בב"ד של מעלה, שלכן אין לקחת א"ז לבד, ולכן יכול להיות עיכוב בב"ד.	לע"ל בעוה"ב, ב"יום שכולו שבת", יהיו הב"ד של מעלה סגורים, ואם מגיע לו שכר, לא יהי' בזה שום עיכוב.
6	לקבל או ליטול (ב)	לקבל – שמגיע להאדם דרך הנותן, בלי פעולה נוספת מצדו.	ליטול – שצריך לקחת א"ז, שצ"ל פעולה מצד המקבלו כדי ליטול השכר.
7	ביאור ב' ברש"י	היעודים הגשמיים הם בגדר "לקבל" – שמגיע מלמעלה בלי שום פעולה נוספת מצד המקבל.	השכר רוחני בעוה"ז הוא סוג גבוה יותר, הוא נמצא בעולם רוחני "נהנין מזיו השכינה", ולכן (מכיון שזה רוחני) כדי ליטול א"ז דרוש עבודה מיוחדת, השקעה נוספת מצד האדם ^ז .
8	ב' גדרים בשל"ה בענין שכר מצוה	תוצאה טבעית – בדרך סיבה ומסובב – בדרך ממילא	נס – לא קשור ישירות להמעשה, (כמו אדם שקובע שכר או עונש על משהו), לכן צ"ל פעולה מיוחדת מצד ה' לשלם השכר.
9	לקבל או ליטול (ג)	לקבל – כשיהודי עושה מצוה, מגיע לו השכר בדרך אוטומטי (טבעי), עליו רק לקבל א"ז	ליטול – שהוא בדרך נסי', לא בדרך ממילא, ולכן צ"ל פעולה מיוחדת מצד הנותן ליתן א"ז, ופעולה מיוחדת מצד המקבל ליטול א"ז.
10	ביאור ג' (בפנימי' הענינים)	בשכר רוחני גופא יש ב' ענינים: (א) שכר גן עדן (עוה"ב פרטי, נשמות הצדיקים לאחר חיייהם בעלמא דין, יושבין ונהנין מזיו השכינה), שהוא שכר מוגבל – אור הממלא	(ב) שכר תחיית המתים (עוה"ב כללי, בזמן דלעתיד כשכולם יעמדו לתחי', נשמות בגופים), שכר בלתי מוגבל – אור הסובב
11		שכר מצומצם לפי"ע הנבראים, דהיינו שעבודת בני"ב פועלת השכר, ולכן זה באופן דבדרך ממילא, ועליו רק לקבל א"ז	באור הסובב אין עבודת הנבראים תופס מקום, ואין השכר מוכרח רק באה מלמעלה, וצ"ל פעולה מיוחדת – מתנה מלמע', וצריך ליטול א"ז.

- (א) אבל קשה: (1) רש"י אינו מפרש הניגוד אלא סותם "למחר ליטול שכרם" מבלי לחלק? (2) ועיקר: הרי ריבוי פסוקים בתורה מצווים יעודים גשמיים?
- (ב) אבל קשה: (1) רש"י אינו או' כן, לא בהפסוקים של יעודים גשמיים (שאינן שכר), ולא בפסוק דילן (שלא קאי עך היעודים גשמיים הכ' בתורה אלא על סוף מתן שכרן של מצות)? (2) רש"י בפי' בחוקות, "משל למלך ששכר פועלים" משמע שזה תשלום שכר ולא רק הסרת מניעות? (3) איך אפ"ל שרש"י ס"ל שאין שכר מצות בעוה"ז, הרי בכל הפסוקים שמהם לומדים ענין זה (כיבוד או"א, שילוח הקן) לא פי' רש"י כן.
- (ג) ובמילא אי"ז קשור להענין ד"שכר מצות בהאי עלמא ליכא". וזהו הפי' "למחר" . ליטול שכרם", לא שלא יהי' שכר בעוה"ז, אלא שיהי' סוג חדש של שכר בעוה"ב.
- (ד) ובמילא אי"ז קשור להענין ד"שכר מצות בהאי עלמא ליכא", שהרי מדובר פה לא על השכר אלא על העבודה שיהי' בעוה"ב. וזהו הפי' "למחר" . ליטול שכרם", שהעבודה בעוה"ב יהי' ליטול שכרם, לקבל הרוחניות שיהי' אז.